

KAMENÍK CAMILLA LÄCKBERG

motto detektivka

motto

CAMILLA LÄCKBERG

Narodila se v roce 1974 v přímořském městečku Fjällbacka v jihozápadním Švédsku. Po studiích na Vysoké obchodní škole v Göteborgu pracovala dva roky jako ekonomka. Stále však toužila po psaní detektivních románů a své přání uskutečnila v roce 2003, kdy vyšla její prvotina Ledová princezna (Isprinsessan). Hlavní dvojicí jsou partneři – a následně manželé- Erica Falcková a Patrik Hedström.

V roce 2006 se stala nejprodávanější autorkou a dostala cenu Folkets litteraturpris. V roce 2007 byly dvě detektivky zfilmovány a další díly začala švédská televize vysílat v prosinci 2009.

www.camillalackberg.com

V detektivní řadě o Erice a Patrikovi již vyšlo:

Ledová princezna

Kazatel

Elsyino tajemství

Mořská panna

Strážce majáku

Andělíčkářka

Vlastní spravedlnost

www.lackberg.cz

KAMENÍK

**CAMILLA
LÄCKBERG**

Praha 2015

Přeložila Eva Nováčková

STENHUGGAREN © Camilla Läckberg 2005

First published by Forum, Sweden.

Published by arrangement with Nordin Agency AB, Sweden.

Translation © Eva Nováčková, 2010

Cover photography © Profimedia, 2015

ISBN 978-80-267-0292-4

Nejdražší Ulle

Lov humrů už nebyl tím, čím býval. Kdysi po těchto černých racích pátrali jen tvrdě pracující profesionální rybáři. Teď koncem léta humry lovíli turisté pro své vlastní potěšení. O pravidla lovu se moc nezajímali. Za ta léta takových viděl hodně. Tvrdými kartáči tajně odstraní typické znaky samiček a pak už lov vypadá předpisově. Anebo vykrádají cizí pasti. Občas si říkal, kde to asi skončí, když už lidé nemají vůbec žádnou slušnost. Někdy dokonce ve vyloupené kleci na humry ležela láhev koňaku místo neurčitěho množství humrů. Takový zloděj měl snad aspoň zbytek smyslu pro čest, nebo to byl vtipálek.

Frans Bengtsson si těžce povzdechl, když klec vytahoval z vody, ale zlepšila se mu nálada, jakmile v ní uviděl dva pořádné kusy. Měl dobrý instinkt, aby poznal, kudy humři potáhnou, a na stejném místě rok po roce míval štěstí na bohatý úlovek.

Po vyprázdnění tří klecí už mohl být spokojený. Sám dobře nechápal, proč jsou humři tak drahocenní. Ne že by se mu nějak ošklivili, ale když si mohl zvolit, dal si na talíř raději sledě. Byli chutnější a cenil si jich víc. Ale příjem z humrů mu v této roční době velice příjemně navýšoval penzi.

Poslední klec uvízla a musel se pořádně nohama vzeprít o zábradlí lodě, aby ji uvolnil. Pak ucítil, že konečně povolila, a jen doufal, že se mu nepoškodila. Zadíval se do vody, aby viděl, v jakém stavu ji vytahuje. Jenomže klec nebyla to první, co zahlédl. Nehybnou vodní hladinu narušila bílá ruka a na okamžik se zdálo, že ukazuje přímo k nebi.

Instinktivně napřed málem povolil lano a nechal to, co

odpočívalo pod hladinou, zmizet v hlubině spolu s humří klecí. Ale pak převládla rozvaha a začal znovu táhnout. Stále to šlo hodně těžko. Musel napřít všechny síly, aby příšerný nález dostal přes zábradlí. Teprve když bílé, mokré, neživé tělo přepadlo na palubu, ztratil nervy. Z vody vytáhl dítě. Dívenku s dlouhými vlasy přilepenými k obličeji a rty modrými stejně jako oči, které zíraly k nebi.

Ohnul se přes zábradlí a zvracel.

Takhle unavený Patrik v životě nebyl. Iluze o tom, že novorozenec jen spí, ztratil už před dvěma měsíci. Pročísl si rukou krátké hnědé vlasy, ale dosáhl jen toho, že byl ještě rozcuchanější. Jestliže on je takhle unavený, nechtěl si ani představovat, jak je na tom Erika. Patrik aspoň nemusí v noci kojit. Kromě toho si o ni dělal opravdové starosti. Ode dne, kdy se vrátila z porodnice, se nezasmála a pod očima měla hluboké černé kruhy. Když ráno z jejího pohledu vyčetl zoufalství, bylo mu zatěžko od ní a Maji odejít, přestože si současně přiznával, jak je příjemné vrátit se do světa dospělých. Maju nadevšechno miloval, ale mít najednou doma dítě bylo jako ocitnout se v cizím neznámém světě, kde za každým rohem číhalo nebezpečí. Proč nespí? Proč pláče? Není jí moc teplo? Nebo naopak zima? Nemá na těle nějaké podivné flíčky? Dospělé zločince aspoň dobře znal, věděl, jak s nimi zacházet.

Prázdným pohledem se díval na papíry před sebou a snažil se trochu pročistit hlavu, aby mohl pracovat.

Zazvonění telefonu ho vymrštilo málem do stropu, takže ho dokázal zvednout až po třetím signálu.

„Patrik Hedström.“

O deset minut později na sebe hodil bundu, která visela na háčku vedle dveří, a rozběhl se do místnosti Martina Molina.

„Martine, nějaký chlápek, co byl na moři lovit humry, našel tělo.“

„Cože?“ Martin vypadal zmateně. Dramatická zpráva narušila dosavadní pondělní klid na policejní stanici v Tanumshede.

„Kousek od Fjällbacky. Zakotvil u můstku nedaleko náměstí Ingrid Bergmanové. Pospěš si. Jede tam sanitka.“

Martina nebylo třeba zvát dvakrát. I on na sebe hodil bundu, aby se ochránil před chladným říjnovým počasím, a běžel za Patrikem k autu. Jeli po čertech rychle a Martin se úzkostlivě držel poutek na stropě, když Patrik řezal ostré zatáčky.

„Někdo se utopil?“ zeptal se.

„Zatraceně, jak to mám vědět!“ utrl se na něho Patrik, ale hned se za svůj tón zastyděl. „Promiň mi to, zase jsem se nevyspal.“

„To je v pořádku,“ ozval se Martin. Patrik vypadal v posledních týdnech tak unaveně, že mu předem všechno ochotně promíjel.

„Víme jen to, že ji našel před hodinou a podle toho chlápka ve vodě neležela příliš dlouho. To ale hned uvidíme,“ mínil Patrik a směřoval k můstku na břehu moře, kde byla zakotvená dřevěná loďka.

„Ji?“

„Ano, je to dívka. Dítě.“

„Zatraceně,“ zaklel Martin a přál si, aby ráno raději zůstal ležet v posteli vedle Pii a nehrnul se do práce.

Zaparkovali u Café Bryggan a pospíchali k lodi. Bylo to málem neuvěřitelné, ale zatím zřejmě nikdo nezjistil, že se něco děje, takže se nemuseli prodírat houfem zvědavců.

„Leží tady na palubě,“ přistoupil k nim nějaký muž. „Nechtěl jsem s ní hýbat víc, než bylo nutné.“

Patrik dobře znal šedozelený odstín mužova obličeje z vlastní zkušenosti – vypadal stejně, kdykoliv musel hledět na mrtvé tělo. „Kde jste na ni narazil?“ zeptal se ho a prohlídku těla odsunul o několik vteřin. Ještě mrtvolu nespátril, a už cítil, že se mu zvedá žaludek.

„U Porsholmu. Na jižní straně. Když jsem vytahoval pátou past na humry, uvízla mi v lanech. Jinak by to nejspíš chvíli trvalo, než by vyplavala. Možná by ji proud odplavil na volné moře.“

Patrika nepřekvapovalo, že muž zná, jak tělo v mořské vodě reaguje. Všichni starší rybáři dobře věděli, že tělo nejdříve klesne dolů a teprve potom se pomalu vynořuje k povrchu, jak ho plní plyny. Až po čase znovu klesne dolů. V dřívějších dobách bylo nebezpečí utonutí rybářů hodně časté a jistě se už párkrát účastnil hledání nešťastných kamarádů.

Jako by mu rybář četl myšlenky, ozval se: „Dlouho ve vodě nebyla. Nezačala se ještě vznášet.“

Patrik přikývl. „Ano, zmínil jste se o tom už v telefonu. No, tak se na ni musíme podívat.“

Pomalou, zdráhavě postupovali Patrik s Martinem po lodním můstku k loďce. Teprve když došli skoro na konec, zahlédli přes bok lodě to, co leželo na jejím dně. Když muž dívku lovil z moře, padla na břicho, a tak teď jediné, co mohli vidět, byly její rozčuchané mokré vlasy.

„Sanitka tu bude hned. Ti ji obrátí.“

Martin jen slabě přikývl. Zbledl, takže pihy v obličejí a rezavé vlasy vynikly ještě víc, a zřejmě se ze všech sil snažil udržet žaludek v klidu.

Šedivé podzimní počasí a ostrý vítr dotvářely příšernou kulisu. Patrik zamával na muže ze sanitky, kteří beze spěchu z auta vytáhli nosítka a blížili se k nim.

„Utopenec?“ zeptal se první z nich a pokývl hlavou k loďce.

„Ano, zdá se,“ souhlasil Patrik. „V každém případě se ale musí provést pitva. Pro ni už nemůžete udělat víc než ji odvézt na soudní lékařství.“

„Jasně. Zvedneme ji.“

Patrik byl vždycky přesvědčen, že to nejhorší, nač může ve službě narazit, jsou děti, které nějakým způsobem špatně dopadly. Ten pocit měl tisíckrát silnější od

doby, co se narodila Maja. Bolelo ho srdce při pomyšlení, co je teď bude čekat. Až dívku identifikují, budou muset podat zprávu o jejím neštěstí rodičům, jimž to zničí život.

Muži skočili do lodě a připravili se na přesun dítěte na lodní můstek. Jeden z nich ji začal opatrně obracet na záda. Mokrý vlasy splývaly na podlahu kolem jejího obličeje jako svatozář a oči skelně hleděly na honící se šedivé mraky.

Patrik se nejdřív odvrátil, ale teď se proti své vůli na dítě zahleděl. Jako by na něj sáhla smrt.

„Ne, to ne!“

Martin na něho neklidně pohlédl a vzápětí to pochoopil. „Ty ji znáš?“

Patrik němě přikývl.

Strömstad 1923

Nikdy by to neřekla nahlas, ale občas ji napadlo, že bylo štěstí, když její matka při porodu zemřela. Mohla tak mít otce jen pro sebe a podle toho, co o matce slyšela, těžko by si ji otočila kolem malíčku jako otce. Její otec nedokázal svému malému sirotkovi nic zakázat. Toho si Agnes byla vědoma a naplno toho využívala. Příbuzní a přátelé se na to občas snažili otce upozornit, ale i když se někdy pokusil jí něco odmítnout, dosáhla nakonec vždycky svého. Jakmile se v jejím krásném obličejí objevily slzy a kanuly po tvářích, jeho srdce vždycky změklo a povolil.

V důsledku toho teď, v devatenácti letech, se z ní stalo příkladně rozmazlené děvče a někteří bývalí kamarádi si o ní dokonce mysleli, že má v povaze něco zlého. Odvážila se to vlastně tvrdit spíš děvčata. Chlapci, jak Agnes brzy zjistila, málokdy viděli něco jiného než její krásný obličej, velké oči a dlouhé husté vlasy, což i jejího otce vždycky přimělo, aby jí dopřál všechno, nač ukázala prstem.

Vila ve Strömstadu patřila k nejnádhernějším ve městě. Ležela na kopci, s výhledem na moře, a byla zaplacená jednak dědictvím její matky, jednak penězi, které její otec vydělal ve stavebním průmyslu. Jednou málem o majetek přišel, došlo k tomu v roce 1914 během stávky, kdy se většina kameníků postavila proti vedení. Pak se ale znovu nastolil pořádek. Po válce začaly obchody opět kvést i v kamenných lomech v Krokstrandu nedaleko Strömstadu, odkud se vyvážel kámen především do Francie.

Agnes nezajímalo, odkud peníze plynuly. Narodila se bohatá a tak také vždycky žila. Bylo jí jedno, jestli peníze zdědila nebo je někdo vydělal, pokud si za ně mohla dopřát podle chuti šperky a oblečení. Ne všichni na to měli stejný názor, to věděla. Rodiče její matky kdysi nesouhlasili s tím, aby se dcera provdala za Agnesina otce. Pokládali ho za pouhého zbobatlíka. Jeho rodiče byli chudí a nezapadali do lepší společnosti. Zvali je jen v rámci rodiny a i tak to bylo

spíš trapné. Ti chudáci vůbec nevěděli, jak se má člověk chovat v salonu, a konverzaci neovládali. Bylo to s nimi prostě zoufalé. Jak se Agnesina matka mohla zamilovat právě do Augusta Stjernkvista, nebo Perssona, jak původně znělo jeho jméno, její rodiče nikdy nepochopili. Jeho pokus o společenské povznesení pouhou změnou jména nemohl nikoho zmást. Vnučku ale milovali, a když dcera tak znenadání zemřela, soutěžili s jejím otcem o to, kdo ji rozmazlí víc.

„Miláčku, pojeďu do kanceláře.“

Agnes se otočila, když do pokoje vešel otec. Seděla u velkého pianu a chvíli brála, spíš proto, že věděla, jak to dobře vypadá. Muzikální moc nebyla a navzdory drabým hodinám hry na klavír, které jí otec od dětství platil, tobo moc nesvedla. Sotva se uměla orientovat v notách, které ležely na stojánku před ní.

„Otče, uvažoval jsi o těch šatech, které jsem ti onehdy ukazovala?“ Zableděla se na něho prosebným pohledem a viděla, jak jako obvykle zápasí s chutí ji odmítnout a neschopností jí cokoli odepřít.

„Holčičko, přece jsem ti právě koupil nové šaty v Oslo...“

„Jenomže ty májíš podšívku, a přece nečekáš, že bych si vzala podšíť šaty na sobotní oslavu, když je venku teplo!“

Nazlobeně svraštila čelo a čekala na jeho reakci. Pokud proti očekávání bude vzdorovat, začne se jí třást spodní ret, a kdyby snad ani to nepomohlo, dokázala by vytlačit pár slz. Dnes ale vypadal unaveně, a tak usoudila, že silnější nátlak nebude potřebný. Jako obvykle měla pravdu.

„No dobře. Tak si je zítra zaběhni objednat. Ale tvůj starý otec je z tebe už celý šedivý.“

Potřásl hlavou, ale nedokázal se neusmát, když se k němu vrhla a políbila ho na tvář.

„Dobře, dobře. Tak pilně cvič stupnice. Je možné, že tě v sobotu někdo požádá, abys zabrála, tak raději buď připravená.“

Agnes se spokojeně znovu usadila a začala poslušně cvičit. Jako by to viděla. Pohledy všech budou upřeny právě jen na ni, jak ozářená svícemi sedí v nových červených šatech před pianem.

Migréna konečně začala polevovat. Železná obruč, která jí svírala čelo, se postupně rozevírala a ona se opatrně pokusila otevřít oči. Shora se nic neozývalo. Nádhera. Charlotta se otočila v posteli a znovu zavřela oči. Vychnutávala si, že bolest konečně mizí a nahrazuje ji pocit uvolnění v údech.

Po další chvíli odpočinku se opatrně posadila na okraj postele a třela si spánky. Byly stále ještě trochu citlivé po silném náporu migrény a ze zkušenosti věděla, že tak to ještě asi dvě hodiny vydrží.

Albin jistě po obědě usnul. Takže za ním nemusí spěchat nahoru. Bůhví, že potřebovala každou chvíli odpočinku, kterou mohla mít. Stoupající stres v posledních měsících vyvolával čím dál častější ataky migrény a vysával z ní poslední zbytky energie.

Rozhodla se zavolat své „sestře v nouzi“ a pozeptat se, jak se jí daří. Přestože se sama cítila strašně uhoněná, dělala si navíc starosti i kvůli Ericce. Neznaly se příliš dlouho. Začaly si spolu povídat, když se opakovaně potkávaly na procházce s kočárky. Erika s Majou a Charlotta s osmiměsíčním synem Albinem. Když zjistily, že bydlí od sebe, co by kamenem dohodil, začaly se stýkat denně. Jenomže Charlotta byla kvůli své nové přítelkyni čím dál ustaranější. Je pravda, že ji dříve neznala, ale intuice jí napovídala, že Erika sotva bývala tak apatická jako často v poslední době. Dokonce se opatrně vyptávala Patrika, jestli netrpí laktační psychózou, ale Patrik si nic takového nemyslel a případný problém bezstarostně odsunul s tím, že jde jen o nezvyk a všechno se časem upraví, až najedou na normální rutinu.

Natáhla se k nočnímu stolku pro telefon a vyťukala číslo. „Ahoj, tady je Charlotta.“

Eričin hlas zněl ospale a tlumeně a Charlotta znovu pocítila úzkost. To není v pořádku. Určitě ne.

Za chvíli jí už ale Erika připadala veselejší. Bylo příjemné si chvíli popovídat a o pár minut odsunout nevyhnutelné povinnosti – zajít za dítětem a vrhnout se po hlavě do povinností.

Jako by cítila, na co Charlotta myslí, Erika se zeptala, jak pokračují s hledáním domu.

„Pomalů. Příliš pomalů. Niclas je pořád v práci a nikdy nemá čas se někam zajet podívat. A navíc se nám nenabízí nic pořádného, takže asi ještě chvíli všechno bude jako dosud.“ Hluboce si povzdechla.

„Uvidíš, že se to brzy vyřeší,“ utěšovala ji Erika, ale bohužel Charlottu moc nepřesvědčila. S Niclasem a dětmi už půl roku bydleli u matky a jejího manžela Stiga, a podle všeho se to nejspíš ještě pár měsíců nezmění. Neuměla si představit, jak to vydrží. Pro Niclase to takový problém není, pobývá ve zdravotním středisku od rána do večera, ale pro Charlottu, která je doma zavřená s dětmi, to bylo k nevydržení.

Teoreticky to vůbec nevypadalo špatně, když s tím tehdy Niclas přišel. Ve Fjällbace se uvolnilo místo obvodního lékaře a po pěti letech v Uddevalle jim připadalo příjemné změnit prostředí. Kromě toho tady byl Albin, který představoval poslední pokus, jak zachránit jejich manželství. Proč tedy nezačít opravdu od začátku? Čím víc o tom mluvili, tím jim to připadalo lákavější. Přitažlivá byla i možnost, že jí teď už s dvěma dětmi vypomůže matka. Skutečnost byla ale jiná. Už za několik dní Charlotta nechápala, proč se tak nadšeně stěhovala. Na druhé straně se něco změnilo i k lepšímu, ale o tom s Erikou mluvit nemohla, i kdyby si to přála. To musí zůstat rodinným tajemstvím, jinak by se jejich rodina rozpadla.

Erika přerušila její myšlenky: „A co maminka? Vytáčí tě k šílenství?“

„To je ještě mírně řečeno. Podle ní dělám všechno špatně. Jsem na děti moc přísná, moc jim povoluju, málo je oblékám, navlékám je příliš teple, dostávají malé porce jídla, strašně je cpu, jsem tlustá, líná... Ten seznam nikde nekončí a mám všeho už po krk.“

„A co Niclas?“

„Ech... Niclas je v matčiných očích naprosto perfektní. Točí se kolem něho a vrká a strašně ho lituje, že má tak nemožnou manželku. Pokud jde o ni, tak on nemá ani chybičku.“

„Copak Niclas nevidí, jak se k tobě chová?“

„Však víš, nikdy není doma. A když tady je, tak se matka přetvařuje. Víš, co mi řekl včera, když jsem měla tu drzost a trochu jsem si před ním posteskla? ‚Drahá Charlotta, copak nemůžeš být trochu vstřícná? Vstřícná? Byla jsem tak vzteklá, že jsem na něho od té chvíle nepromluvila. Teď se určitě v práci lituje, že má tak tvrdohlavou manželku. Není se pak co divit, když mě přepadne migréna jako dnes ráno.‘“

Shora zaslechla nějaký zvuk a nerada se zvedla.

„Musím jít za Albinem. Jinak bude matka vypadat jako umučený, než dorazím nahoru. Poslyš, odpoledne za tebou na chvíli zajdu. Přinesu něco ke kávě. Vykládám ti jen o sobě a ani jsem se tě nestačila zeptat, jak se máš. Ale uvidíme se.“

Zavěsila sluchátko, rychle se přičísla, pak se nadechla a vydala se po schodech nahoru.

Nebylo to takové, jak mělo. Ani zdaleka ne. Pročetla spoustu knih o dětech a rodičích, ale žádná z nich ji nepřipravila na skutečnost, kterou prožívala. Měla pocit, že všechny ty knihy jsou jen jeden velký podvod. Autoři se předháněli v ujišťování o hormonech štěstí, a jak se člověk vznáší jako na růžovém obláčku, když smí držet své

dítě, a samozřejmě je naplněn obrovskou láskou k malému uzlíčku, jakmile ho spatří poprvé. Mohli se zmínit alespoň ve vedlejší větě, že člověk bude také patrně padat vyčerpáním, i když to mohli ozdobit romantickou svatozáří nádherného mateřství.

Kecy! To si o tom Erika jako matka myslela po dvou měsících. Lež, propaganda a čistý nesmysl. V celém životě se necítila tak bídne, unaveně, naštvaně, frustrovaně a totálně vyčerpaně jako po narození Maji. A také nepocítila žádnou všeobjímající lásku, když červené, uřvané, a ano – fakticky i ošklivé – miminko položili na její prsa. Sice se pak nějaké mateřské city opravdu začaly ozývat, cítila to přesto stále tak, jako by malý cizinec okupoval její a Patrikův domov. Občas dokonce málem litovala, že se rozhodli pořídit si dítě. Měli se přece tak dobře, ale podlehli egoistické potřebě vidět pokračovat vlastní geny. Jejich život to obrátilo naruby a z ní se stal stroj na výrobu mléka s nepřetržitým provozem. Nechápala, že maličké dítě může být tak nekonečně žravé. Neustále jí viselo u jednoho nebo druhého prsu, která se jí zvětšila tak, že si připadala jako chodící džber na mléko. Ani svým vzhledem nemohla být nadšená. Když se vrátila z porodnice, vypadala stále jako těhotná, protože kila, která nabrala, moc nemizela. Utěšovalo ji jedině to, že i Patrik přibral, když čekala dítě, a měl neustálou chuť k jídlu. I on měl kolem pasu pár kilogramů navíc.

Aspoň že zmizely křeče, ale cítila se neustále upocená, neupravená. Nohy už řadu měsíců nezahledly žiletku a zoufale by se potřebovala nechat ostříhat, snad i přeliv, aby se zbavila myšího odstínu normálně plavých vlasů po ramena. Trochu se zasnila, ale vzápětí se přihlásila realita. Zatraceně, jak by se vůbec mohla dostat ven? Ach, jak záviděla Patrikovi, který směl být alespoň osm hodin denně ve světě dospělých. Jí dělala společnost jen zapnutá televize s nekonečnými americkými seriály, zatímco Maja pila a pila.

Patrik ji ujišťoval, oč raději by byl doma s ní a Majou, místo aby chodil do práce, ale ona mu v očích dobře viděla ulehčení, že může jejich malý svět na chvíli opustit. Chápala ho. Ale současně narůstala i její trpkost. Proč musí právě ona padat pod zátěží, která měla svůj počátek v jejich společném rozhodnutí a byla projektem jich obou? Neměl by toho snášet stejně mnoho jako ona?

Každý den hlídala, jestli přijde domů tak, jak slíbil. Když se opozdil jen o pět minut, cítila vzrůstající podráždění, a pokud se opozdil ještě víc, mohl čekat, že mu pořádně vynadá. Jakmile překročil přes práh, vrazila mu Maju do náruče, a pokud přišel těsně po kojení, skočila do postele s ucpávkami v uších, aby alespoň na chvíli neslyšela dětský křik.

Těžce si povzdechla s telefonem v ruce. Všechno je úplně beznadějně. Ale popovídat si s Charlottou bylo příjemné rozptýlení od trdnomyslnosti. Jako matka dvou dětí představovala pevný bod, o nějž se mohla opřít a čerpat z něj útěchu. Po pravdě řečeno, příjemné bylo i poslouchat o jejích problémech, místo aby mluvila jen o svých.

Kromě toho existoval v jejím životě další důvod k neklidu. Sestra Anna. Hovořila s ní po narození Maji několikrát a byla si jistá, že není všechno takové, jak by mělo. Anna mluvila opatrně a rezervovaně, přesto ji ujišťovala, že je všechno v pořádku. Erika byla tak ponořená do vlastních problémů, že pravdu z ní neměla sílu dostat. Přesto nepochybovala, že je tam něco špatně.

Snažila se potlačit nepříjemné myšlenky a přesunula Maju k druhému prsu. Holčičce se to moc nelíbilo. Erika zvedla televizní ovladač a změnila kanál. Těšila se na odpolední svačinu s Charlottou.

Rozhodným pohybem promíchala polévku. Všechno musí dělat sama. Vařit, uklízet a ještě hlídat. Konečně Albin usnul. Rysy obličeje jí změkly při pomýšlení na

vnoučka. Je to opravdové sluníčko. Sotva se kdy rozkřičel, nebyl jako jiné děti. Uprostřed čela se jí prohloubila vráska a míchala vařečkou tak rázně, až trochu polévky vystříklo přes okraj hrnce a začalo se pálit.

Měla už nachystaný tác se skleničkou, hlubokou miskou a lžící. Teď opatrně stáhla hrnec z vařiče a nalila horkou polévku do misky. Spokojeně se usmála, když nasála stoupající vůni. Kuřecí polévka, tu Stig miluje. Zadoufala, že mu bude chutnat.

Opatrně do obou rukou uchopila tác a balancovala s ním, když si loktem otevírala dveře do hořejšího patra. Pořád jen běhat po schodech, pomyslela si roztrpčeně. Jednoho krásného dne si zlomí nohu a to teprve všichni uvidí, jak je to bez její pomoci těžké. Někdy si připadala jako domácí otrok. Tak třeba právě teď si Charlotta leží v suterénu a lenoší s nějakou špatnou výmluvou, že má migrénu. Houby migrénu! Pokud by na ni měl někdo nárok, tak jen ona sama. Nechápala, jak to s ní může Niclas vydržet. Celé dny tvrdě pracuje v ordinaci a dělá, co může, aby uživil rodinu. Když se pak vrátí domů do jejich suterénního bytu, je to tam jako po výbuchu bomby. I když jde jen o dočasné bydliště, stejně by to tam měli mít trochu hezké a uspořádané. A Charlotta má dokonce žaludek na to, aby večer požadovala jeho pomoc s dětmi. Měla by ho po dlouhém pracovním dni pochopitelně nechat odpočívat, usadit ho před televizi a děti držet pokud možno dál, aby ho nerušily. Není se pak co divit, že jejich starší děvče je tak nemožné. Vidí, jak malý respekt má její matka vůči otci, a pak to nemůže vypadat jinak.

Vyšla poslední schody do podkroví a nesla tác k pokoji pro hosty. Sem umístila Stiga, když onemocněl, v ložnici by ji jeho sténání a neklid příliš rušily. A aby se o něho mohla celý den pořádně starat, musela se v noci vyspat.

„Miláčku?“ Opatrně otevřela dveře. „Teď nespi, nesu ti trochu polévky. Je to tvoje nejoblíbenější. Kuřecí.“

Stig na její úsměv reagoval jen chabě. „Já vůbec nemám hlad. Možná později.“

„To je hloupost. Jestli se pořádně nenajíš, nikdy se neuzdravíš. Posad' se a já tě nakrmím.“

Pomohla mu zvednout se a sedla si vedle něho na okraj postele. Krmila ho, jako by to bylo dítě, a otírala mu to, co mu vytékalo z koutků úst.

„No vidíš. Bylo to dobré, ne? Já přesně vím, co potřebuješ. Musíš pořádně jíst, abys zase brzy stál na nohou.“

Znovu se jí dostalo jen malátného pousmání. Pomohla mu zase se položit a přikryla mu nohy dekou.

„Doktor?“

„Hlupáčku, copak jsi zapomněl? Teď je tu jako doktor Niclas, je to tvůj vlastní lékař přímo v domě. Večer se za tebou podívá. Chce také znovu projít tvou diagnózu a bude konzultovat nějakého lékaře v Uddevalle, takže brzy bude všechno zase v pořádku, uvidíš.“

Lilian kolem svého pacienta naposled srovnala deku a s tácem a prázdnou miskou se vracela ke schodišti. Potřásla hlavou. Teď ke všemu ostatnímu ještě musí fungovat i jako ošetřovatelka.

Zaklepání na dveře ji upozornilo, že někdo stojí venku, a pospíšila dolů.

Někdo se rukou těžce opíral o dveře. Vítr se neuvěřitelně rychle měnil ve vichřici. Malé kapky vody dopadaly jako déšť, ale nepršely shora – vítr je hnal vodorovně z těžkého mraku plného vody, který všechno kolem barvil do šeda. Na obloze se mezi tmavými mraky právě objevil světlejší proužek. Špinavě hnědá mořská hladina měla hodně daleko k letnímu, modře se lesknoucímu moři a vršky vln pokrývala bílá pěna. „Po moři plavou bílé husy,“ říkávala o tom Patrikova matka.

Dveře před nimi se otevřely a Patrik i Martin se zhluboka nadechli, aby se obrnili před úkolem, který je čekal. Žena proti nim byla o hlavu menší než Patrik, hodně dro-

boučká, s nakrátko ostříhanými natrvalenými vlasy, na-
barvenými nějakým neurčitým hnědým odstínem. Obo-
čí měla příliš vytrhané a domalované tužkou, což jí
dodávalo komický vzhled.

„Jsme od policie a hledáme Charlottu Klingovou.“

„To je moje dcera. O co jde?“

Měla o tón ostřejší hlas, než bylo příjemné, a Patrik už
od Eriky slyšel o Charlottině matce dost na to, aby si uměl
představit, jak její hlas musí za celý den unavovat. Ale ta-
kové drobnosti za chvíli ztratí jakýkoliv význam.

„Rádi bychom s ní mluvili, prosím, přiveďte ji.“

„Ano, ale o co jde?“

Patrik trval na svém. „Chtěli bychom mluvit nejdřív
s ní. Byla byste tak hodná...?“

Přerušily ho kroky na schodech a o vteřinu později se
ve dveřích objevil Charlottin dobře známý obličej.

„Ahoj, Patriku, ráda tě vidím. Co tu děláš?“

Vzápětí jí přes obličej přeletěl stín neklidu.

„Je něco s Erikou? Před chvílí jsem s ní mluvila a zdálo
se mi, že je v pořádku...“

Patrik odmítavě zvedl ruku. Martin stál tiše vedle něho
a klopil oči k podlaze. Svě povolání skutečně miloval, ale
v podobných strašných okamžicích litoval, že nedělá
něco jiného.

„Můžeme jít dovnitř?“

„Nestraš mě, Patriku. Co se děje?“ Najednou ji něco na-
padlo: „Měl Niclas autonehodu?“

„Půjdem dříve dovnitř, ano?“

Protože se ani Charlotta, ani její matka nehýbaly z mís-
ta, chopil se Patrik iniciativy a zamířil s Martinem v pa-
tách do kuchyně. Roztržité ho napadlo, že si zapomněli
zout boty a jistě na podlaze zanechají mokré stopy. Ale
trochu špíny teď nejspíš nebude tolik vadit.

Pokynul Charlottě a Lilian, aby se posadily proti nim,
a obě němě poslechy.

„Je to mi to strašně líto, Charlotto, ale mám...“ zavá-

hal, „...nesu hodně špatnou zprávu.“ Slova se mu těžce drala z úst. Nejspíš měl začít jinak, ale copak existuje nějaký dobrý způsob, jak něco takového sdělit?

„Před hodinou našel jeden rybář utopenou holčičku. Je mi to strašně líto...“ nemohl dál pokračovat. Přestože měl slova na jazyku, nedokázal je vyslovit nahlas. Nebylo ani třeba.

Charlotta zadržela dech a zachrčela. Oběma rukama se chytila desky stolu a vytřeštila na Patrika oči. V tichu kuchyně zněl její chraptivý dech silněji než křik a Patrik polkl, aby udržel slzy a přiměl hlas k poslušnosti.

„To musí být omyl. To jistě není Sára,“ ozvala se divoce Lilian a hleděla střídavě na oba muže. Patrik ale slabě zavrtěl hlavou.

„Je mi to moc líto,“ opakoval. „Právě jsem ji viděl a není pochyb o tom, že je to ona.“

„Ale Sára si přece šla hrát s Fridou. Viděla jsem ji, jak odchází tím směrem. To je určitě omyl. Nepochybně si spolu hrají.“

Jako v transu se Lilian zvedla ze židle a šla k telefonu na zdi. Našla číslo v adresáři a rychle ho vytukala.

„Ahoj, Veroniko, tady je Lilian. Máš tam někde Sárku?“ Několik vteřin poslouchala a pak pustila sluchátko, které zůstalo viset na šňůře a pohupovalo se sem a tam.

„Vůbec tam nebyla.“ Těžce znovu klesla na židli a bezmocně hleděla na policisty.

Vtom se ozval strašný výkřik, až sebou oba muži trhli. Charlotta se dala do příšerného křiku, ale ani se nepohnula a zdálo se, že nic kolem sebe nevnímá. Z úst jí vycházel primitivní ostrý jekot, a syrová nezvladatelná bolest vyvolávala husí kůži.

Lilian se vrhla k dceři a snažila se ji obejmout, ale Charlotta ji odstrčila.

Patrik se pokusil křik přehlušit. „Chtěli jsme najít Niclase, ale nebyl v ordinaci, tak jsme mu tam jen nechali vzkaz, aby se okamžitě vrátil domů. Přijde sem i farář.“

Mluvil spíš k Lilian než k Charlottě, která je dosud ignorovala. Patrikovi došlo, že všechno udělal špatně. Měl s sebou rovnou vzít lékaře, aby jí dal něco na uklidnění, bohužel místní doktor byl právě Sářin otec, a navíc ho nezastihli.

Obrátil se k Martinovi: „Zavolej na místní lékařské středisko, aby sem okamžitě přišla ošetřovatelka s injekcí na uklidnění.“

Martin se rychle zvedl. Byl rád, že může na okamžik zmizet. O deset minut později vešla do domu bez klepání Aina Lundbyová. Podala Charlottě lék a s Patrikovou pomocí ji odvedla do obývacího pokoje a uložila na gauč.

„Nemáš něco na uklidnění i pro mě?“ požádala Lilian. „Vždycky jsem měla špatné nervy a něco takového...“

Obvodní sestra, která byla asi tak stará jako Lilian, se jen ušklíbla a dál se s mateřskou pečlivostí starala o Charlottu, které cvakaly zuby jako v zimnici.

„Ty se z toho dostaneš i bez léků,“ utrousila směrem ke starší ženě a sbalila si tašku.

Patrik se obrátil k Lilian a tiše se ozval: „Budeme si potřebovat promluvit s matkou té kamarádky. Který je to dům?“

„Ten modrý hned tady vedle,“ odpověděla, aniž by mu pohlédla do očí.

Když o deset minut později přišel kněz, Patrik usoudil, že tu toho už víc nezmůžou. Opustili dům, do něhož vnesli tolik žalu, a chvíli jen tak seděli v autě stojícím před domem.

„K čertu,“ ulevil si Martin.

„Zatraceně,“ souhlasil Patrik.

Kaj Wíberg vyhlédl kuchyňským oknem, které vedlo ke vjezdu Florinových.

„Co tam ty báby zase mají?“ vyštěkl popuzeně.

„Cože?“ zakřičela jeho žena z obývacího pokoje.

Obrátil se napůl k ní a zavolal: „Před jejich vjezdem je

zaparkované policejní auto. Vsadím se, že se něco děje. Tyhle sousedy jsem dostal za trest."

Monika neklidně vešla do kuchyně. „Nás se to snad netýká. My jsme nic neudělali." Právě si česala hladké plavé vlasy, ale zastavila se s hřebenem ve vzduchu a také pohlédla z okna.

Kaj se ušklíbl. „Tak jí to vysvětlí. No jo, musíme počkat, až nám s tím balkonem dá soud za pravdu. Pěkně se jí protáhne obličej a bude platit jak mourovatá."

„Ale Kaji, děláme opravdu dobře? Vždyť přes hranici pozemků přesahuje jen o několik centimetrů a vlastně nám vůbec nevadí. A když je teď chudák Stig nemocný."

„Nemocný, no děkuju pěkně. Také bych se hodil marod, kdybych musel žít s tou čarodějnici. A zákon je zákon. Když si postaví balkon nad naším pozemkem, tak buď ať zaplatí, nebo jim ho zbourají. Museli jsme kvůli nim porazit strom – copak si nepamatuješ? Naši krásnou starou břízu, jen proto, že prý Lilian Florinové zacláněla výhled k moři. Nevzpomínáš si?"

Zhurta se obrátil k manželce, nažhavený vzpomínkami na všechny nespravedlnosti, ke kterým došlo během deseti let, kdy sousedili s Florinovými.

„Ano, máš pravdu." Monika sklopila pohled, protože věděla, že když se muž dostane do takové nálady, je nejlepší souhlasit.

Lilian Florinová na něj účinkovala jako rudý hadr na býka. Nešlo s ním mluvit. I když Monika musela přiznat, že sousedské rozepře nezavinil jen on. S Lilian taky nebylo snadné pořízení, a kdyby je nechala na pokoji, nikdy by to nedošlo tak daleko. Soudila se s nimi o všechno: špatně vedenou hranici pozemků, cestičku, která na zadní straně domku šla přes její pozemek, kůlnu, která podle ní stála příliš blízko u jejího dvora, či o tu krásnou břízu, kterou museli před dvěma lety pokácet. Všechno začalo hned, když začali se stavbou domu. Kaj tehdy dobře prodal svůj podnik a rozhodl se odejít do předčasné penze,

prodat dům v Göteborgu a usadit se ve Fjällbace, kde byli zvyklí trávit dovolenou. Ale mnoho klidu tu nenašli. Lilian měla vůči nové stavbě tisíce námitek a neustále jim házela klacky pod nohy. Když nevyhrála, hádala se s nimi o každou hloupost. V kombinaci s Kajovou prchlivou povahou docházelo mezi sousedy k neustálým hádkám, které nerozumně eskalovaly. Balkon, jenž si Florinovi nechali postavit, byl dalším kamenem úrazu, a protože se tentokrát zdálo, že právo je na straně Wibergových, nehodlal si Kaj takovou příležitost nechat ujít.

Skrz záclonu pozoroval dění a rozčileně šeptal: „Teď z domu vyšli dva chlapíci a sedli si do policejního auta. Uvidíš, že za minutu zaklepou u nás. Aspoň budu mít příležitost jim všechno vytmavit. Lilian Florinová není jediná, kdo si může stěžovat policii. Nekřičela snad před pár dny přes plot, že dostanu, co si zasloužím? Myslím, že se tomu říká ‚nezákonné výhrůžky‘. Za to by mohla jít i sedět.“ Kaj si nadšeně olízl rty a chystal se k boji.

Monika si povzdechla a vrátila se do křesla v obývacím pokoji. Začala číst dámský časopis. Neměla chuť to déle poslouchat.

„Neměli bychom rovnou zajít za tou kamarádkou a její matkou, když už jsme tady?“

„Jasně,“ povzdechl si Patrik a nastartoval. Bylo to vlastně zbytečné, dům stál jen o několik kroků dál, ale nechtěl blokovat vjezd do garáže u Florinů, až za chvíli přijede Sářin otec.

S vážným výrazem zaklepali na dveře modrého domku, který ležel jen o tři domy dál. Otevřela jim holčička přibližně stejného věku jako Sára.

„Ahoj, ty jsi Frida?“ zeptal se mile Martin. Přikývla a ustoupila ode dveří, aby mohli vejít. Nerozhodně stáli v předsíni a Frida si je prohlížela. Nakonec se Patrik zeptal: „Máš doma maminku?“

Ani teď nic neřekla, ale odhopsala předsíni o kousek

dál a doleva do nějaké místnosti, kde, jak se Patrik domníval, byla kuchyň. Slyšeli tlumené mumlání a za okamžik vyšla snědá, asi třicetiletá žena. Vypadala neklidně a Patrikovi došlo, že neví, kdo jsou.

„Jsme policisté,“ představil se Martin, kterého zřejmě napadlo totéž. „Můžeme na chvíli k vám? Potřebovali bychom s vámi mluvit o samotě.“ Významně pohlédl na Fridu a její matka zbledla, když ji napadlo možné vysvětlení, proč s ní policisti chtějí mluvit o samotě.

„Frido, jdi si hrát nahoru.“

„Ale maminko...,“ dítě začalo protestovat, ale matka je umlčela. „Zůstaň nahoře, dokud tě nezavolám.“

Holčičce se nechtělo, ale matčin hlas byl natolik důrazný, aby jí došlo, že musí poslechnout. Něco si brblala, když stoupala po schodech nahoru, a občas se s nadějí ohlédla za policisty, jako by doufala, že ji zavolají zpět. Ale nikdo se nepohnul a nepromluvil, dokud za sebou nezavřela dveře.

„Pojďte se posadit do kuchyně.“

Zamířila před nimi do velké přívětivé kuchyně, kde zjevně připravovala oběd.

Podali si ruce a muži se jí představili. Sedli si ke stolu a Fridina matka vytáhla ze skříňky šálky, nalila jim kávu a na tácek položila sušenky. Patrik viděl, že se jí třesou ruce, a pochopil, že se snaží alespoň o krátkou chvíli oddálit to, co jí řeknou. Ale nakonec už jí nezbývalo než se k nim posadit.

„Něco se stalo Sáře, je to tak? Proč by jinak Lilian volala a nechala telefon vyvěšený.“

Patrik a Martin mlčeli o několik vteřin déle, než bylo zapotřebí. Oba doufali, že začne ten druhý. Ve Verončiných očích zahlédli slzy.

Patrik si odkašlal. „Ano, bohužel musím potvrdit, že Sárů dnes dopoledne našli utopenou.“

Veronika se nadechla, ale mlčela.

Patrik pokračoval: „Zřejmě šlo o nehodu, ale stejně mu-

síme zjistit, jak k ní došlo." Pohlédl na Martina, který se děl připravený s tužkou a blokem v ruce.

„Podle Lilian Florinové k vám dnes měla Sára přijít a hrát si s Fridou. Dívky se na tom domluvily? Dnes je pondělí, proč vlastně nebyly ve škole?“

Veronika sklopila oči na stůl. „Obě byly o víkendu trochu nemocné, tak jsme se s Charlottou domluvily, že je dnes nepošleme do školy, ale že nejsou tak nemocné, aby si nemohly spolu hrát. Sára měla přijít během dopoledne.“

„Ale nepřišla?“

„Ne.“ Veronika nepokračovala a Patrik musel klást další otázky, aby se pohnuli z místa.

„Nedivila jste se, když se tu neobjevila? Proč jste k nim nezavolala a neptala se na ni?“

Veronika zaváhala. „Sára byla..., jak bych to řekla..., trochu zvláštní. Děkala vždycky, co ji právě napadlo. Stávalo se dost často, že nepřišla tak, jak se spolu domluvily, a že se prostě najednou rozhodla dělat raději něco jiného. Myslím, že se kvůli tomu občas i hádaly, ale nezasaňovala jsem. Podle toho, co jsem slyšela, měla Sára nějaké výchovné problémy a nechtěla jsem všechno ještě zhoršovat.“ Trhala papírový ubrousek na malé kousky a před ní na stole se už kupila celá hromádka.

Martin sraštil obočí a pohlédl na ni: „Co tím máte na mysli?“

„No však víte, v dnešní době se to týká poloviny dětí..., aspoň se to o ní říkalo. Myslela jsem si, že to docela souhlasí. Někdy s ní byla těžká domluva..., nebo ji nikdo pořádně nevychoval.“ Škubla sebou, když si uvědomila, že mluví o mrtvém dítěti, a sklopila pohled. Freneticky dál škubala ubrousek, až už z něho nic nezbyvalo.

„Takže vy jste Sárku dopoledne vůbec neviděla a neslyšela o ní ani po telefonu.“

Veronika zavrtěla hlavou.

„Ani Frida ne?“

„Ne, byla celou dobu se mnou. Kdyby mluvila se Sá-

rou, všimla bych si toho. Kromě toho byla otrávená, že se tu Sára neobjevila, takže jsem si naprosto jistá, že spolu nemluvily."

"No, to je asi všechno, nač jsme se chtěli zeptat."

Třesoucím hlasem se Veronika otázala: „Jak to přijala Charlotta?"

"Jak se dá za takových okolností očekávat."

Ve Veroničiných očích viděl hrůzu, jakou prožijí všechny matky, když se něco stane jejich dítěti. Zahlédl i ulehčení, že se to stalo jinému dítěti, a ne vlastnímu. Těžko jí to mohl vyčítat. Jeho vlastní myšlenky příliš často zabloudily k Maje a při představě, že by mohla před ním ležet bez života, se mu málem zastavilo srdce. I on cítil vděčnost, že obětí není jeho dítě, ale cizí. Nebylo to moc hezké, ale určitě lidské.

Strömstad 1923

Jako vždycky dobře odhadl, kde se bude kámen nejlíp štěpit, a pak kladivem udeřil do klínu. Měl pravdu, žula se rozdělila právě tak, jak si přál. Byla to zkušenost naučená lety, ale možná se dalo hodně přičíst i přirozenému nadání. To buď člověk měl, nebo ne.

Anders Andersson skály miloval od první chvíle, kdy jako malý chlapec přišel pracovat do lomu. A skály milovaly jeho. Takové povolání ovšem člověka silně poznamená. Kamenný prach se každým rokem víc usazuje v plicích a štěpiny, které odskočí, mohou zranit zrak na den nebo navždy. Během dlouhých zim mrzl, a protože se v palčácích nedala dělat žádná pořádná práce, prsty mu omrzaly tak, až měl pocit, že mu odpadnou. V létě se zase člověk ukrutně potil v žáru odrážejícím se od skal. Přesto by nic na světě nedělal raději. Ať už otesával kvádry, z nichž se stavěly zdi, nebo měl výsadu pracovat na něčem složitějším, miloval každou minutu, protože věděl, že dělá to, pro co se narodil. Už v osmadvaceti letech ho bolela záda a ve vlhku brozně kašlal, ale vždycky se soustředil jen na úkol, který ležel před ním, zapomněl na všechny potíže a pod prsty cítil jen tvrdý kámen.

Žula byla nejkrásnější hornina, jakou znal. Do Bohuslänu přišel z Blekinge, stejně jako mnoho jiných kameníků před ním. Blekingská žula šla mnohem obtížněji opracovat než žula z oblastí podél norských hranic, a proto kameníci s tamní zkušeností měli velký respekt díky šikovnosti, kterou získali prací s náročným materiálem. Pobyl tam tři roky a kámen si ho od samého začátku získal. Růžový mramor byl úžasný a líbila se mu potřeba velké zručnosti, aby se správně rozštěpil.

U práce si často s kamenem povídal, přemlouval ho, když šlo o hodně komplikovaný štěp, a mazlil se s ním, když se s ním snadno pracovalo a byl povolný jako žena.

Ne snad, že by postrádal nabídky z této strany. Jako jiní svo-

bodní kameníci se rád pobavil, když se mu naskytla příležitost, ale žádná žena ho dosud nezaujala tak, až by mu poskočilo srdce. Nestěžoval si. Bylo mu dobře samotnému, a protože byl oblíbený, spolupracovníci ho často zvali domů, aby si pochutnal i na domácích stravě. A měl kámen. Byl krásnější i věrnější než většina žen, a byl mu trvalým a dobrým partnerem.

„Haló, Anderssone, můžeš sem na chvíli přijít?“

Anders přerušil práci na velkém bloku a otočil se. Volal na něho předák a Anders jako vždycky pocítil i strach. Když předák něco chtěl, bylo to buď dobré, nebo špatné. Buďto dostal víc práce, nebo musel člověk odejít z lomu s čepicí v hrsti. Báł se spíš druhé možnosti. Věděl o sobě, že je šikovný a že by z lomu spíš měli odejít jiní, pokud by se práce omezovala, ale ne vždycky vítězila logika. Politika a boj o moc vzaly práci mnoha dobrým kameníkům, takže jistý si člověk nemohl být nikdy. A kvůli své angažovanosti v odborech byl ještě zranitelnější. Politicky aktivní kameníci se netěšili velké oblibě.

Naposled pohlédl na kamenný blok a pak šel za mistrem. Platili ho za odvedenou práci a každé její přerušení znamenalo menší výdělek. Za to, co právě dělal, dostal dva öre za kus, proto se těm kostkám říkalo dvouöringové, a bude muset být hodně pilný, aby nabradil čas, jestli bude mistr zdloubavý.

„Dobrý den, Larssone,“ pozdravil Anders s čepicí v ruce. Mistrovi na tom velice záleželo, a kdyby mu člověk neukázal respekt, jaký si podle vlastního mínění zasloužil, byl by to dobrý důvod rozloučení.

„Dobrý den, Anderssone,“ zamumlal zavalitý muž a tabal se za vousy.

Anders napjatě čekal, co přijde.

„Dostali jsme z Francie zakázku na velký nábrobní kámen. Půjde o sochu a rozhodli jsme se pověřit přípravou kamene tebe.“

Srdce mu poskočilo radostí. Současně pocítil i strach. Byla to pro něho velká příležitost, znamenalo to i víc peněz než za běžnou práci a bylo to o hodně zajímavější, ale současně sám ponese i riziko. Bude za kámen zodpovědný, dokud se nenaloží na loď, a pokud by něco šlo špatně, nedostane za práci zaplacení. Mluvílo se o jednom kameníkovi, který kdysi připravoval materiál na dvě sochy, a když

práci téměř dokončil, poslední ranou všechno zkazil. Byl tak zoufalý, že si vzal život, a zanechal tu ženu se sedmi dětmi. Ale takové byly podmínky. Šlo o příliš dobrou příležitost na to, aby odmítl.

Plívl si do dlaně a natáhl ji k předákovi, který udělal totéž, a obě ruce se spojily pevným stiskem. Bylo rozhodnuto, Anders bude pracovat na nábrobním kameni. Trochu ho zneklidnilo, co na to řeknou ostatní. Hodně dělníků tu práci dělalo o dost déle než on a jistě bude někdo brblat, zvlášť pokud na rozdíl od něho má rodinu, a více peněz by znamenalo dobrou rezervu na zimu. Současně ale všichni věděli, že nejšikovnějším kameníkem je právě on, a to vědomí snad utlumí nevoli. Kromě toho si Anders bude moci vybrat několik z nich za pomocníky a už dříve ukázal, že umí dobře zvážit, kdo je šikovný a současně nejvíc potřebuje peníze.

„Zastav se zítra ráno v kanceláři, promluvíme si o detailech,“ probrábl si znovu vousy předák. „Architekt přijede až k jaru, ale máme už návrhy a můžeme začít s hrubou prací.“

Anders si v duchu povzdechl. Jednání určitě zabere aspoň dvě hodiny a to znamenalo ještě větší ztrátu času. Teď potřeboval vydělat každé öre, protože podle daných podmínek se za práci na nábrobním kameni bude platit až po jejím ukončení. Znamená to, že si musí ještě víc prodloužit dny, aby si mohl alespoň něco odložit stranou. Ale přerušení práce nebyl jediný důvod, proč tak nerad chodil do kanceláře. Nějakým způsobem mu to vždycky bylo hodně nepříjemné. Lidé, kteří tam pracovali, měli měkké bílé ruce a elegantně se pohybovali v pěkném oblečení, zatímco on si vždycky připadal jako na hrubo otesaný obr. A přestože byl čistotný, kamenný prach se mu usadil v kůži. Ale není zbytí. Prostě tam musí zajít a pak se zase vrátí tam, kde se cítí doma.

„Takže zítra,“ rozloučil se mistr a zhoupł se na špičkách. „V sedm. Přijď včas,“ upomenul ho a Anders jen přikývl. Dá si pozor, takovou šanci člověk nedostane často.

Lehkým krokem se vrátil zpět ke své práci. Plnila ho radost a kámen se mu pod rukama dělil jako máslo. Život je krásný.

Vznášela se vesmírem, volným pádem mezi planetami a nebeskými tělesy, které kolem ní šířily měkké světlo. Snové obrazy se mísily se střípky skutečnosti. Ve snu viděla Sárú. Usmívala se. Maličké dětské tělíčko bylo tak perfektní. Alabastrově bílé, s dlouhými prsty na malých ručičkách. Už v prvních minutách života uchopily Charlottin ukazováček a pevně ho držely, jako by to bylo to jediné, co je uchrání v novém strašidelném světě. Možná že to tak bylo. Protože to první sevření cítila jako dotek přímo u srdce a tak to bude do konce života.

Teď na cestě po nebeské báni mýjela Slunce a jeho silná záře jí připomněla Sářiny vlasy. Rudé jako oheň. Rudé jako samo peklo, jak jednou někdo žertem poznamenal, a ona si i ve snu vybavila, že se jí ta poznámka nelíbila. Na dítěti, které jí leželo v náručí, nic ďábelského nebylo. Po narození jí vlásy stály rovně na hlavě jako punkáčovi, ale postupně sílily a spadaly jí po ramenou.

Ale teď se pocit dětských prstů kolem srdce i vzpomínka na rudé vlasy, které se kolem Sárý plné života vznášely, měnily v hrůzostrašné obrazy. Viděla mokré vlasy, které se jí lepí na obličej a vinou kolem hlavy jako špatně namalovaná svatozář, po níž se natahují zelené mořské řasy. I moři se její rudé vlasy líbily a chtělo si je přisvojit. Ve snu viděla, že Sářina alabastrová bělost se mění v modrou a fialovou a oči jsou zavřené a mrtvé. Pomalu se holčička ve vodě začala pohybovat, prsty na nohou mířily k nebi a ruce svírala na prsou. Točila se stále rychleji, až se na šedé hladině vytvářely malé vlnky a chaluhy se rozdělovaly. Dítě otevřelo nevidoucí oči.

Probudil ji vlastní křik. Pochopila to, až když ucítila na

ramenou Niclasovy ruce. Třásl s ní. Na krátký okamžik ji zaplavilo ulehčení, že ta hrůza byl jen sen. Sára je v pořádku a s ní si jen pohrály příšerné představy. Ale pak pohlédla přímo do Niclasova obličeje a z hrudi se jí dral další výkřik. Snažil se ho utlumit a tiskl ji k sobě, až se křik změnil v tlumený nářek. Niclas měl tričko na prsou mokré a ona ucítila neznámou vůni jeho slz.

„Sáro, Sáro,“ naříkala. Přesto, že už byla vzhůru, pocit letu vesmírem ji neopustil. Na zemi ji držela jen Niclasova paže kolem těla.

„Já vím, já vím,“ šeptal hlubokým hlasem a kolébal s ní sem a tam.

„Kde jsi byl?“ tiše zanaříkala, ale on ji stále jen kolébal a chvějící se rukou ji hladil po vlasech.

„Pst, jsem tady, s tebou...“ rytmičky s ní stále pohyboval, až znovu upadla do tmy a dalších snů.

Zatímco byli pryč, novinka se rozšířila po celé policejní stanici. Stávalo se zřídka, aby obětí tragédie bylo dítě. Snad nějaká autonehoda s odstupem mnoha let. Nic nedokázalo narušit ovzduší stanice jako právě to.

Annika na Patrika a Martina tázavě pohlédla, když procházeli kolem recepcce, ale nedokázali s ní mluvit. Na chodbě potkali Ernsta Lundgrena, ale ani on se na nic nevyptával, a tak šli každý rovnou do své kanceláře a zavřeli za sebou dveře.

Žádné policejní vzdělání je nepřipravilo na takovou situaci. Oznámit něčí smrt patřilo mezi nejhorší úkoly, které je mohly potkat, ale sdělit rodičům, že jejich dítě zemřelo, bylo ze všeho nejstrašnější. Přesahovalo to veškeré hranice a nikdo by neměl být odsouzen k tomu, aby dělal posla smrti.

Patrik se usadil u stolu s hlavou v dlaních a zavřel oči. Hned je ale zase otevřel, protože v duchu viděl Sárinu namodralou kůži a skelné otevřené oči. Místo toho si přitáhl Majinu fotografii. Děťátko unaveně spočívalo v Eri-

čině náručí chvíli po porodu. Ošklivé, ale nádherné způsobem, jaký mohou chápat jen ti, kteří to sami zažili. Erika s matným unaveným úsměvem, ale s hrdostí nad tím, co nešlo popsat jinak než jako zázrak.

Patrik o sobě věděl, že je sentimentální a patetický. Ale teprve teď si v plné šíři uvědomoval hloubku zodpovědnosti, která na něj s narozením dítěte dolehla, obrovskou lásku i strach, které se propojovaly. Když viděl tu utopenou dívku nehybně ležet na palubě, na okamžik si přál, aby se Maja nikdy nenarodila. Jak dokáže žít se strachem, že by o ni mohl přijít?

Opatrně rámeček odložil na jeho místo na psacím stole a opřel se do židle s rukama spojenýma za hlavou. Pokračovat s prací, kterou se zabýval před osudným telefonátem, mu připadalo totálně nesmyslné. Nejraději by jel domů, vlezl si do postele a na zbytek dne si přes hlavu přetáhl deku. Zaklepání jeho myšlenky přerušilo. Dveře opatrně otevřela Annika.

„Ahoj, Patriku, promiň, že tě ruším. Chtěla bych ti jen říct, že volali ze soudního lékařství a převzali tělo. Zprávu o pitvě nám pošlou za dva dny.“

Patrik unaveně přikývl. „Díky, Anniko.“

Zaváhala. „Ty jsi ji znal?“

„Ano, několikrát jsem ji viděl, Sáru i její matku Charlottu. Od narození Maji se dost často stýká s Erikou.“

„Co myslíš, že se jí stalo?“

Hluboce si povzdechl a šoupal papíry na stole z místa na místo. „Jak jsi slyšela, utopila se. Nejspíš si šla na lodní můstek hrát, uklouzla a už se nedostala nahoru. Voda je tak studená, že se jistě rychle podchladila. Jít to říct Charlottě bylo to nejstrašnější, co jsem zažil...“ hlas se mu zlomil a musel se otočit, aby Annika neviděla, jak se mu do očí derou slzy.

Opatrně za sebou zavřela dveře a nechala ho na pokoji. Ani ona toho dnes moc neudělá.

Erika znovu pohlédla na hodiny. Charlotta tu už měla být. Opatrně odsunula Maju, která jí ležela u prsu, a natáhla se po telefonu. Několikrát u nich zazvonil, ale nikdo ho nezvedl. To je divné, nejspíš zapomněla, že má odpoledne přijít. I když jí něco takového není vůbec podobné.

V krátké době se hodně sblížily. Možná proto, že obě prožívaly obtížné životní období, nebo si prostě jen dobře rozuměly. Bylo to vlastně docela legrační. Charlotta jí připadala víc jako sestra než Anna. Věděla, že si o ni nová přítelkyně dělá starosti, a vnímala ji jako pevný bod uprostřed chaosu. Erika se celý život starala o jiné, především o Annu, a najednou sama mohla cítit něčí ochranu. Bylo to strašně příjemné. Samozřejmě si uvědomovala, že i Charlotta má vlastní problémy. Nešlo jen o to, že se svou rodinou musela dočasně bydlet u matky, s níž patrně bylo soužití hodně obtížné, ale když promluvila o svém muži Niclasovi, v obličeji se jí vždycky zračilo jakési napětí. Erika se s ním při několika příležitostech setkala jen letmo, ale měla pocit, že je v něm něco nespolehlivého. Možná takové hodnocení bylo příliš přísné. Snad Niclas patří mezi lidi, kteří sice mají dobré úmysly, ale nakonec dají přednost vlastním požadavkům a potřebám. Takový obraz potvrzovalo i to, co o něm vyprávěla Charlotta a co o něm vyčetla mezi řádky. Nejčastěji o něm totiž Charlotta mluvila jen obdivně. Vzhlížela k němu a při několika příležitostech se zmínila o tom, jaké měla štěstí a jak je pro ni nepochopitelné, že si vzal právě ji. Docela objektivně řečeno – vzhledově na tom byl líp než ona. Vysoký, plavovlasý, statný – tak nového lékaře popisoval každý. A nadto na rozdíl od manželky měl i akademické vzdělání. Ale pokud se člověk zamyslel nad vnitřními kvalitami, bylo to spíš naopak. Své šťastné hvězdě by měl děkovat Niclas. Charlotta byla láskyplná, rozumná a vřelá žena, a jakmile Erika překoná svou současnou apatii, udě-

lá všechno pro to, aby jí dala najevo, jak si jí cení. Zatím bohužel nezvládla víc, než se jen nad situací své přítelkyně zamýšlet.

O dvě hodiny později padla tma a zvedl se silný vítr. Erika si spočítala, že ještě jednu nebo dvě hodiny musí prodržet s Majou u prsu, která ji používala jako dudlík. Chtěla se právě natáhnout po telefonu a zkusit znovu zavolat Charlottě, když slyšela, jak se otevřely dveře do domu.

„Haló?“ Patrik tu neměl být ještě možná dvě hodiny, takže třeba přece jen přišla Charlotta.

„To jsem já,“ ozval se Patrik podivným hlasem. Erika okamžitě pocítila neklid.

Když vešel do obývacího pokoje, bylo to ještě horší. Obličej měl šedivý a v očích prázdný výraz, který zmizel teprve potom, co pohlédl na spící Maju v Eričině náruči. Dvěma dlouhými kroky byl u nich, zvedl spící dítě a zoufale ho k sobě přitiskl. Nepustil ji, ani když se holčička vzbudila a začala ze všech sil křičet.

„Co to děláš? Polekal jsi ji.“

Erika se mu snažila křičící dítě vzít, aby ho mohla utišit, ale on přitiskl dcerku ještě pevněji k sobě. Maja teď už hystericky vrískala a Erika Patrikovi bušila do ramene. „Přestaň! Co je to s tebou? Copak nevidíš, že se strašně bojím?“

Jako by se konečně probрал, zmateně pohlédl na dceru, která měla obličej rudý vztekem.

„Odpusť.“ Předal dítě Erice a ta se ji usilovně snažila utišit.

Po několika minutách se křik změnil na pouhé vzlykání. Erika pohlédla na Patrika, který seděl v křesle a ohromeně zíral na to, co způsobil.

„Co se s tebou děje, Patriku?“ zeptala se už mírněji. Nedokázala v hlase zakrýt úzkost.

„Přišlo nám dnes hlášení o tom, že se tu utopilo dítě. Z Fjällbacky. Já a Martin jsme tam zajeli.“ Zmlkl a nedokázal pokračovat.

„Panebože, co se stalo? Kdo to je?“

Hlavou jí začaly vířit myšlenky.

„Ježíši!“ vyhrkla. „Je to Sára, že? Charlotta za mnou měla odpoledne přijít, ale neobjevila se a nikdo u nich nebere telefon. Našli jste Sáru, že?“

Patrik dokázal jen přikývnout. Erice se podlomily nohy a klesla do křesla. Před sebou viděla Sáru, která právě tady před několika dny poskakovala po gauči. Dlouhé vlasy jí létaly kolem obličeje a rozpustile se hihňala.

„Panebože,“ řekla ještě jednou a přikryla si ústa rukou. Srdce jí ztěžklo jako kámen. Patrik hleděl z okna a z profilu viděla, jak zatíná zuby.

„Bylo to příšerné, Eriko. Sice jsem Sáru moc neznal, ale když ležela na dně lodi bez života..., viděl jsem celou dobu před sebou Maju. A pak jsem dokázal myslet jen na to, co kdyby se Maje skutečně něco stalo. A jak to řeknu Charlottě...“

Erika zanaříkala. Slovy se nedalo vyjádřit, jak s Charlottou a ovšem i s Niclasem soucítí. Teď už chápala Patrikovu reakci a přimkla Maju těsněji k sobě. Nepustí ji z bezpečí své náruče. Maja se neklidně zavrtěla, instinktivně vytušila, že něco není v pořádku.

Venku sílila vichřice a Patrik s Erikou seděli vedle sebe a naslouchali divoké melodii přírody. Ani jeden z nich nedokázal přestat myslet na dítě, jemuž moře vzalo život.

Soudní lékař Tord Pedersen se svého úkolu chopil s neobyčejně zachmuřenou tváří. Po mnoha letech zaměstnání mu jeho práce připadala buď přitažlivá, nebo nenáviděná, podle toho, z jakého úhlu na ni hleděl. Tajemstvími, která odhaloval, se snažil v soukromí nezatěžovat. U bezbranného dítěte však přestávaly fungovat všechny ochranné mechanismy a ruka se mu lehce chvěla, když řízl do dívčina hrudníku.

V předběžné zprávě konstatoval smrt utopením. Teď ji musel potvrdit, nebo vyvrátit. Zatím ale nenašel nic, co by svědčilo proti původní domněnce.

V nelítostně ostrém umělém světle vypadalo její namodralé tělo, jako by bylo promrzlé. Studený nerezový stůl pod ní odrážel chlad a Pedersen se ve svém zeleném operačním oblečení zachvěl. Holčička před ním ležela nahá a najednou měl pocit, že se dopouští zločinu, když řeže do bezbranného těla. Ale takové myšlenky si nesměl dovolit. Věděl, že dělá důležitou práci pro dívku i její rodiče, i když to někdy možná ani sami nechápali. Pro postupné vyrovnání s takovou tragédií mělo jeho vyjádření vždycky velký význam. A to i tehdy, jestliže nešlo o zločin, jako nejspíš v tomto případě. Pitvu vyžadovala přísná pravidla vyšetřování. To dobře věděl jako profesionál. Na druhé straně byl ale sám otcem dvou chlapců a v takové chvíli uvažoval, kolik lidskosti se v jeho povolání nachází.

Strömstad 1923

„Agnes, dnes budu mít jen nudnou pracovní schůzku. Nemá smysl, abys chodila se mnou.“

„Ale já chci! Strašně se otravuju. Nudím se.“

„Ale tvoje přítelkyně...“

„Žádná nemá čas,“ skočila mu Agnes mrzutě do řeči. „Britta připravuje svatbu, Laila jede s rodiči do Haldenu navštívit bratra a Sonja musí pomáhat mamince.“

Nasadila žalostný tón. „Představ si, že někdo má maminku, které může pomáhat...“

Pod ofinou bleskla očima po otci. Jako vždycky se to vyvíjelo podle jejích představ. Vzdychl si. „No tak dobře, ale musíš mi slíbit, že budeš tiše sedět a nebudeš vyrušovat ostatní zaměstnance svým povídáním. Naposled jsi je všechny tak pobláznila, že s nimi pár dní nebylo k vydržení.“ Nedokázal se na dceru zlobit.

Byla nepoddajná, ale živější děvče aby pohlídal.

Agnes se spokojeně zasmála. Zase jednou nad otcem vybrála a odměnila ho objetím.

„Nikdo nemá tak skvělého tatínka jako já,“ vrkala a August se šťastně usmíval.

„Co bych si bez tebe počal?“ ozval se napůl v žertu, napůl vážně a přitiskl ji k sobě.

„Ech, kvůli tomu si nedělej starosti. Nemíním nikam odcestovat.“

„Ne, zatím ne,“ poznamenal a pohlídl ji po tmavých vlasech. „Ale nebude to trvat věčně, objeví se tu nějaký mládenec a vezme mi tě. Ovšem pokud nějakého najdeš,“ rozesmál se. „Zatím jsi byla dost vybíravá.“

„No jistě, přece si nevezmu prvního,“ usmívala se Agnes. „Tobě se nikdo nevyrovná. Pak se nemůžeš divit, že si vybírám.“

„No tak, holčičko, teď mi lichotíš,“ bránil se potěšeně. „Ale pospěš si, ať nepřijdeme pozdě. Ředitel si to nemůže dovolit.“

Přes jeho nabádání to trvalo málem hodinu, než mohli odejít. Musela si udělat pořádný účes a vybrat správné šaty, ale když konečně byla hotová, stál výsledek za to. Přišli o půl hodiny později.

„Promiňte mi mé zpoždění,“ omluvil se August třem mužům, kteří už na něho čekali. „Doufám, že to pochopíte, když uvidíte mé důvody.“ Ukázal rukou na Agnes, která se držela za něj. Měla na sobě rudé šaty, které jí obeplínaly postavu a zdůrazňovaly štíhlý pas. Přesto, že mnoho dívek si podle módy dvacátých let nechalo ostříhat vlasy, Agnes se chytře nepřizpůsobila a husté černé vlasy měla na zádech sčesané do volného uzlu. Dobře věděla, jak jí to sluší. Zrcadla doma jí dávala za pravdu a ona si plnými doušky užívala obdivné mužské pohledy. Pomalu si stáhla rukavičky a každému z nich podala ruku.

S uspokojením konstatovala, že dosáhla správného efektu. Muži před ní stáli s otevřenými ústy jako tumpachoví a dva z nich její ruku podrželi o chvilku déle, než bylo třeba. S tím třetím to bylo trochu jiné. Ke svému překvapení Agnes cítila, že jí poskočilo srdce. Ten velký muž s hrubě tesanými rysy na ni sotva pohlédl a její ruky se chopil zcela korektně. Dlaně těch prvních dvou byly měkké, málem ženské, zatímco ruka tohoto muže byla úplně jiná. Cítila jeho mozočky a prsty měl silné a dlouhé. Ani se jí nechtělo jeho ruku pustit, ale vzápětí se vzpamatovala a odměřeně mu kývla. Rychle na ni pohlédl tmavě hnědýma očima a Agnes si pomyslela, že musí mít val-lonské předky.

Po přivítání si sedla na kraj a složila ruce do klína. Viděla, že otec zaváhal. Nejraději by ji poslal ven, ale nasadila svůj nejnevinnější výraz a prosebně na něho pohlédla. Jako vždycky to dopadlo podle jejího přání. Němě přikývl, že tedy smí zůstat, a ona se pro jednou rozhodla, že bude sedět tiše jako pěna, aby neriskovala, že ji pošle ven jako zlobivé dítě. To by před tímto mužem opravdu nechtěla.

Normálně by byla po hodině porady unuděná k pláči, ale tentokrát ne. Čas rychle ubíhal, a než schůzka skončila, byla si napros-to jistá jediným: Tohoto muže chce víc než cokoliv jiného.

A to, co chtěla, vždycky dostala.

„Neměli bychom zajet za Niclasem?“ zaprosila Asta, ale v manželově kamenném obličejí nezahlédla ani stopu soucitu.

„Řekl jsem ti už několikrát, abys v mém domě jeho jméno nevyslovovala!“ Arne nehybně hleděl kuchyňským oknem ven a pohled měl jako ze žuly.

„Ano, ale po tom, co se stalo...“

„Boží trest. Neříkal jsem snad, že se jednoho dne něco takového přihodí? Ne, je to jen jeho vina. Měl mě poslechnout. Věřím se nic podobného nestane. A už o tom nebudeme mluvit.“

Bouchl pěstí do stolu.

Asta v duchu vzdychla. Svého muže plně respektovala, vždycky věděl, co je správné, ale v tomto případě si nebyla jistá, jestli se nemýlí. Něco v jejím srdci jí napovídalo, že nemohlo být v souladu s Božím přáním odmítnout podporu synovi, jemuž se stalo něco tak strašného. Je pravda, že vnučku neznali, ale přece jen to byla jejich vlastní krev a děti jsou v milosti Boží, tak to přece stojí v Bibli. To jsou ovšem jen myšlenky nepatrné ženy. Arne je muž a všechno ví líp. Tak to bylo vždycky. Jako pokaždé si svoje myšlenky nechala pro sebe a začala sklízet nádobí ze stolu.

Syna už mnoho let neviděla. Jistěže na sebe občas narazili, bylo to nevyhnutelné hlavně teď, když se přestěhovali do Fjällbacky, ale neodvážila se s ním promluvit. Niclas se několikrát pokusil ji oslovit, ale ona hleděla stranou a rychle šla pryč, jak měla přikázáno. Bolesti v jeho tváři si však povšimnout stačila.

V Bibli také stálo, že člověk má ctít otce svého a mat-